

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis lesv Pars ...

Libris Qvatvor Conseqventibvs Pertexens, Quae post beatum S. Xauerij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

20. Sacaium Vrbs Euangelio imbuitur à Villela.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

stularer apud illum refractariam Bonziorum proteruiam. Idem quoque suasere Christiani, & comitati sunt euntem eorum aliqui ad quatuor leucas, delususque hac arte conatus aduersariorum in nihilum recidit. Quadrimum in arce Villela latuerat, cum secessum illum interpretari apud se coepit, abiectionem potius animi, quam prouidentiam, & Bonzios veram discessus sui causam exaggeraturos de more centum calumniis in probum nominis Christiani, velut ipse damnatus immanium scelerum, fuga vitam seruasset, eam ob rem decreuit, quæcumque se tandem Deo volente fors, deprehensura timeretur, Meacum regredi, cessitque ex animi sententia decretum; hospes apud nobilem Christianum, eius & aliorum qui clam ad se adibant consilio & ope denique perfecit, vt ampliori diplomate confirmaretur sibi ab Imperatore Meaci perpetua mansio, & apponerentur supplitorum graues poenæ quibus ab se prohibebatur omnis iniuria, vulgatas per urbem has literas publicis præconum vocibus, profecti sunt omnes communi lætitia, maximè nobiles, quibus oppressio infantis extranei, & doctrinæ insignis, Iaponum horori notam inure re videbatur: restitutis integro melius Christianorum rebus, iisque numero, & virtute auctis, Meaco imperij aula & confluxu omnium gentium fundebatur vbique illorum existimatio, auebantque omnes de illis cognoscere. Sed Izumi regni Sacaium Metropolis de illorum ritu & lege audire, non modo expetiit, verum etiam ex eius placitis viuere, si probasset auita meliorem. De quo ciuium nonnulli ad Turrianum scripsere literas, qui sociorum laborans penuria, & aduertens Sacaium leucis haud amplius sedecim Meaco abesse, iussit eo Villelam se transferre, quod anno 1561. mensè Augusto præstitit.

Iacet vrbs Sacaium triginta quinque, & dimidio gradibus sub arcto, ad mare posita; immune præbens ab omni vectigali, & commune Orienti extremo emporium, magnitudine opum, & multitudine ciuium celebratissima, quodque in Iaponia omni singulare, quieta semper, & secura, regnisque cæteris tempestatibus armorum, & rerum nouarum vicissitudines semper cientes, ipsa pacis tranquillum quasi portu natiuo claudens & possidens, foris illam naturæ ars addita, egregiè munit ab hostibus, mari quidem nisi portus faucibus inaccessa; terrâ præruptis vndique fossarum voraginibus cinctâ. Motus intestinos, & tumultus ciuiles ab ea defendit legum seueritas aduersus omnes nullo discrimine inexorabilis; quicumque vel ferrum strinxerint, vel rixa verborum aliquid turbauerint, nec fugæ fiducia quenquam facit in scelus audacem; clathris enim, & portis munita vicorum capita statim ocluduntur, vbi quid illic tumultuari ceptum, & cuius in reum ius habet capitis, vindictæ publicæ minister, lege communi dictus, quare intra muros qui gerunt inimicitias seu publicæ illæ sint, quales victoris, & victi exercitus; seu priuatæ, perinde inter se versantur vt si forent amici; extra muros ad iactum lapidis, impunè ruunt in mutuas cædes. Ingressus hanc urbem Villela, sumpta in manus Crucifixi effigie, mox in compita exire, & quotidiana prædica-

20.

Sacaium
Vrbs Euan-
g-lio imbui-
tur à Villela.

tione, tum in iis, tum domi Iaponis primarij Christum promulgare; sed fructu primùm quàm expectauerat macriori, percuterat homines legis quam extollebat dura conditio; pedem quocumque intulisset, armari ex templo in illam Bonzios, populum futere, omnes ad eam procul ab se pellendam coniurare, proin credi non posse quod iactabat, diuinam, & de cœlo esse, itaque dicere aggressum, prima statim pulsabat auditorum (prudentiorum maximè) interpellatio, qua olim Romæ percunctati Paulum fuerant Hebræi. *Rogamus te audire qua sentis: nam de secta hac notum est nobis quod ubique ei contradicitur.* Inducebantque pro testimonio vexationes, exilia, & clades quæ superius à nobis descripta sunt, & ex eo damnandam rebantur Christi legem quòd ea passim damnaretur: At hic nodus Villelæ non multùm negotij facessit. Causam huius conflictus hanc esse demonstravit sanctimoniam vitæ Christianæ, quam ferre non possent flagitiosi mores quos sectæ probabant Bonziorum, illam propterea Bonzios, & eorum sequaces insanis odiis prosequi, & extinctam velle quòd esset nimium aperta probrosæ ipsorum & turpitudinis & peruersitatis accusatio; vt quibus est pupilla laxior, & debilis oculus, odere lucem, excluduntque idcirco ab oculis quantum possunt, quòd ab ea plurimum crucientur. Et hoc diffiteri nec ipsi valebant qui dubium mouerant, cumque audirent posse christianè viuere neminem, nisi qui ab se concubinas; aliarumque libidinum execrabiliora crimina abiiceret penitus, quibus enormiter Iapones, & Sinæ infames sunt; nisi qui odia, & viuaces in vindictam iras à se in perpetuum euiraret; legem nostram aiebant planè esse sanctam, & cuiusvis maculæ expertem, sed hominum tantùm qui non essent ex carne, & sanguine compacti; quærebantque an essent ex eodem secum luto ficti, iidemque humoribus temperati, qui occidentalem incolebant plagam; nec inducebantur ad credendum, posse carnis vitia à carne seiungi. Diuinæ scilicet ignari gratiæ ad corroborandam naturæ fragilis, debilitatem præpotentis. Hanc de familia nobilissimi hominis quatuordecim milites inter neophytorum primitias experti sunt planè mirabilem, qui paulo ante in omnem soluti licentiam, quæ potest in vitam cadere militarem; sacris fontibus loti, tam diuersi repente ab iis qui fuerant extitere, vt monstrarentur digito, quasi prodigia virtutis, sui que vel solo conspectu, persuaderent Christianorum Deum, cum suis legem, & præcepta mandat, vires simul & robur ad ea seruanda vbertim suggerere: omnes præterea, Christo recens adscripti, stas per hebdomadam diebus frequentes coibant, ad solita studia pietatis alibi toties à nobis repetita, locum ad hoc illis commodabat capacem palatium nobilis qui Villelam, ex quo Sacaium venerat, habere voluit hospitem, tulitque à Deo eius hospitij pretium sanè ingens, conuersionem filij adolescentuli, sed in eam breui pietatis mensuram cœlitus prouecti, quæ esset inuidenda natis in media Christianitate. Is de vita nostrorum qui erant in Bungeni regno, & præ aliis Cosmi Turriani, cum Villelam audisset narrantem; importuno rogatu extorsit denique à parente, vt eò nauigaret,

nauigaret,

nauigaret, fruiturus tantisper, eorum consuetudine, præceptionibus, & exemplo. Pono hic testis oculati de illo epistolam. Inter multos ad Christum Meaci à Villela ductos, eminet filius illustrissimi Sacaiensium optimatum, puer est annorum tredecim, lepore gratiæ, & elegantia corporis nulli quem viderim secundus; sed multo præstantior animi dotibus, in summo enim splendore generis, nihil eo modestius, nihil apud se demissius, ingenio viuax, felix capaci memoria; precando & afflicto corpore mirè assiduas; cordatus supra quam valeat ab ea ætate expectari. Confessionis & Eucharistiæ octauo quoque die adibat mysteria, cum iis lachrymis, & ea significatione pietatis, quæ cunctos pudore suffunderet, quicquid in Patribus imitabile notasset, nitebatur in se ad viuum exprimere: quo nihil Iaponibus magis ratum, caput sibi attondit; vestes abiicit pretiosas, contemptum caducorum omnibus suavit, comitatus est illum Turrianus in portum Vocochuram inde cum suis remisit Meacum. Sed æquè nihil permouit animos vt pueri fletus & acerbitas doloris cum indiceret illi Turrianus morem gerere parenti, & Sacaium reuerti oportere, optasset in Dei obsequio vitam nobiscum traducere. Salutatis omnibus, & vna spe tantum seipse consolans futuri in annum sequentem reditus, Firandum nauigauit, Firandi nihil prius habuit quam vt in templum se conferret, inde vt notus paterno splendore, & quasi pro vno de nostris habitus rogatus est ab Antonij vxore (celebris illius Christiani) vt se ante discessum aditu dignaretur, visit ergo illam officij gratia suo famulitio stipatus, & cum forte tunc eius honorariæ puellæ confessionem pararent sacram, occasione vsus, valde piè de confessione apud illas egit, fuitque illi pronum id appositè præstare, quod priusquam Firandum appelleret, Vocochuræ de pœnitentia per multos dies, verba fecisset ad Christianos.

Villelæ Sacaij fructuosam operam nauanti, solitis artibus obstabat, dæmon vt quicquid eius labore strenuo ædificatum esset, quamprimum euerteret, ac ne Bonziis deesset probabilis species ad persuadendum populis, quæ Christiana intraret religio, hac rebelliones, incendia, regnorum clades pariter intrare; Meaci vnde ante mensē, Sacaium venerat Villela, tumultus primū, & seditiones, post etiam bella, cædesque urbem deformatunt; quarum tamen soli auctores fuere Bonzij, qui magnum Principem concitauere aduersus Cubosamam, & partes secuti perduellis, in eius exercitu præcipuo numero militarunt, cum viginti hominum millibus Meacū obsedit, alternante vices inter exercitus hostiles victoria, Bonzij victores, dein victi, Meaco potiti sunt, post inde cruento prælio, à Cubosamæ filio expulsi eam amisere. Nec cessatum à bello ante anni finem, tunc mense Septemb. an. 1562. Sacaium inter & Meacum aperto cōmeatu, reuisit suos Meaci Villela Christianos, vt eos erigeret, quo tamen admodū non egebant, quòd in medijs armorū tumultibus, nihil remisissent de cultu solito præscriptæ sibi pietatis, trium sorte delectus etiam tum fiebat quor

V v measibus

21.
Meacum ar-
mis Bonzij
turb. Villela
cò redit.